

Henryk Wiklak

Stobnica - Trzymorgi, gm. Ręczno, woj. piotrkowskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 13, 48-49

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SŁONOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kieleckie
Stanowisko "G"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
Pracownia Archeologiczna
w Igołomi

Badania prowadził mgr Krzysztof Tunia. Finansował IHKM PAN. Pierwszy sezon badań. Osada obronna ze starszej epoki brązu /?/, osada kultury pucharów lejkowatych, ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej i Chłopice-Vesele.

Stanowisko leży w obrębie zachodniomałopolskiego płata lessów, zajmując kilkuhektarową powierzchnię stoków szerokiego cypla łagodnie schodzącego w stronę zalewowej doliny Małoszówki /prawobrzeżny dopływ Nidzicy/.

Na terenie stanowiska założono 3 wykopy o łącznej powierzchni ok. 7 arów. W ich obrębie zlokalizowano 41 obiektów - jam, grobów, rowów. Najstarsze materiały wiążą się z kulturą pucharów lejkowatych i chronologicznie odpowiadają jej późnej fazie wióreckiej /w Małopolsce tzw. klasyczna, stempelkowa/. Wśród ceramiki natrafiono na fragment puchara z rytym przedstawiającym zapewne fragment wozu. W szeregu obiektach odkryto ceramikę kultury trzcinieckiej i madziarowskiej. Z tym też przedziałem chronologicznym łączą się zapewne pozostałości umocnień w postaci rowu o szerokości kilku, a głębokości ok. półtora metra, otoczonego od zewnątrz palisadą. Odkryto również grób niszowy kultury ceramiki sznurowej, kilka grobów szkieletowych bez wyposażenia oraz jamę z ceramiką grupy Chłopice-Vesele.

Badania będą kontynuowane.

SOBIEJUCHY, gm. Żnin
woj. bydgoskie
Stanowisko 3

patrz
okres halsztacki

STOBNICA-TRZYMORGI, gm. Ręczno
woj. piotrkowskie
Stanowisko 2

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził dr Henryk Wiklak. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Dziewiąty sezon badań. Obiekt wielokulturowy. Osada z młodszej epoki kamienia, ślady osadnictwa z III okresu epoki brązu i z okresu halsztackiego, późnego okresu lateńskiego, okresu rzymskiego oraz z wczesnego średniowiecza.

Celem tegorocznych badań było: a/ zabezpieczenie jam osadniczych na krawędzi niewielkiej plażnicy od strony rzeki Stobniczanki, b/ zbadanie odsłoniętych przypadkowo bruków kamiennych na wschodnim krańcu wydmy, c/ zamknięcie pojedynczymi wykopami luk w zwartej części badanego obiektu. Przebadano teren o powierzchni 314 m².

Odkryto następujące obiekty: 1/ dwa domy czworoboczne /nr 6 i 7/ o konstrukcji słupowej, kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego; 2/ ślady po dwóch obiektach sześciobocznych o niewyjaśnionym przeznaczeniu, datowane ułamkami ceramiki na późny okres lateński; 3/ dwa naście palenisk /57-88/, z których tylko jedno znajdowało się wewnątrz domu; 4/ kilkanaście dołków, z których tylko część wyznaczała zarysy domów 6 i 7.

Uzyskano liczne materiały ruchome: przedmioty krzemienne w postaci ołupków, wiórów, rdzeni i kilku ciekawych narzędzi kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej, ułamki ceramiki kultury przeworskiej z okresów późnolateńskiego i rzymskiego oraz z okresu wczesnośredniowiecznego, grudki polepy, kilkanaście drobnych kości zwierzęcych z paleniska nr 57, jeden fragment żuźla żelaznego, węgle drzewne.

Na szczególną uwagę zasługuje tu odkrycie śladów domów 6 i 7:

Dom 6 - kwadratowy o konstrukcji słupowej, wymiarach 4 x 4 m, dwuizbowy, orientowany S-N z paleniskiem w pomieszczeniu więkaszym. Zarys jego wyznaczała brunatna plama piasku z węgielkami drewna i ślady słupów w postaci dołków na jej obrzeżach. Pomieszczenie większe znajdowało się od zachodniej strony i miało wymiary 3 x 4 m. Pomieszczenie mniejsze zajmowało część wschodnią domu i miało wymiary 1 x 4 m. Pomieszczenia te dzielił musiała ściana, na co wskazują ślady po słupach biegnące równolegle do ściany wschodniej budynku;

Dom 7 - prostokątny o konstrukcji słupowej i wymiarach 3 x 4 m, prawdopodobnie dwuizbowy, orientowany S-N z niewielkim przedsionkiem wewnątrz. Jego ślady wyznaczała również brunatna ziemia z dołkami regularnie układającymi się na jej obrzeżach.

Interesujące wydają się być również ślady niewielkich sześciobocznych obiektów, w postaci rowów szerokich 1 m, a głębokich zaledwie 50 m. Jeden z nich odkryto na najwyższym punkcie w południowo-wschodniej części osady, a drugi w środkowej części na jej południowym obrzeżu. Oba te obiekty odkryto dopiero w połowie ich rzutu poziomego, pozostałe ślady tkwią w profilach niezbadanej części osady.

Osadnictwo wczesnośredniowieczne reprezentują tylko ułamki naczyń glinianych z III okresu wczesnośredniowiecznego.

Materiały z badań znajdują się w MAiE w Łodzi.

Badania powinny być kontynuowane.

STRACHÓW, gm. Łagiewniki
woj. wrocławskie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
we Wrocławiu